

P6_TA(2005)0004

Grondwet voor Europa

Resolutie van het Europees Parlement over het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (2004/2129(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (hierna de "Grondwet" genoemd),
- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, zoals gewijzigd door de Europese Akte en de Verdragen van Maastricht, Amsterdam en Nice,
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie¹,
- gezien de Verklaring van Laken van de Europese Raad²,
- onder verwijzing naar zijn resoluties³ die de weg hebben gebaad voor de Grondwet voor Europa,
- onder verwijzing naar zijn resoluties⁴ ter voorbereiding van de vorige intergouvernementele

---

¹ PB C 364 van 18.12.2000, blz. 1.

² Europese Raad van Laken, Verklaring van Laken over de toekomst van de Europese Unie, SN 273/01, 15.12.2001.

³ Resolutie van 14 februari 1984 over het Ontwerpverdrag tot oprichting van de Europese Unie (PB C 77 van 19.3.1984, blz. 53, rapporteur: Altiero Spinelli, 1-1200/1983).

Resolutie van 11 juli 1990 over de uitgangspunten van het Europees Parlement inzake een ontwerp-grondwet voor de Europese Unie (PB C 231 van 17.9.1990, blz. 91, rapporteur: Emilio Colombo, A3-0165/1990).

Resolutie van 12 december 1990 over de constitutionele grondslagen van de Europese Unie (PB C 19 van 28.1.1991, blz. 65, rapporteur: Emilio Colombo, A3-0301/1990).

Resolutie van 10 februari 1994 over de grondwet van de Europese Unie (PB C 61 van 28.2.1994, blz. 155, rapporteur: Fernand Herman, A3-0064/1994).

Resolutie van 25 oktober 2000 over de constitutionalisering van de Verdragen (PB C 197 van 12.7.2001, blz. 186, rapporteur: Olivier Duhamel, A5-0289/2000).

⁴ Resolutie van 14 maart 1990 over de Intergouvernementele Conferentie en de strategie van het Parlement voor de Europese Unie (PB C 96 van 17.4.1990, blz. 114, rapporteur: David Martin, A3-0047/1990).

Resolutie van 11 juli 1990 over de Intergouvernementele Conferentie in verband met de beleidsstrategie van het Parlement inzake de Europese Unie (PB C 231 van 17.9.1990, blz. 97, rapporteur: David Martin A3-0166/1990).

Resolutie van 22 november 1990 over de Intergouvernementele Conferenties in het kader van de strategie van het Europees Parlement voor de Europese Unie (PB C 324 van 24.12.1990, blz. 219, rapporteur: David Martin, A3-0270/1990).

conferenties en naar zijn resoluties¹ ter beoordeling van het resultaat van deze conferenties,

- gezien het Ontwerp-Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa dat door de Europese Conventie op 13 juni en 10 juli 2003 bij consensus is goedgekeurd, alsmede onder verwijzing naar zijn resoluties² ter voorbereiding en vervolgens beoordeling van het werk van de Conventie,
- gezien de adviezen inzake de Grondwet die op verzoek van het Europees Parlement zijn

---

Resolutie van 22 november 1990 houdende advies van het Europees Parlement inzake het bijeenroepen van de Intergouvernementele Conferenties over de Economische en Monetaire Unie en de Politieke Unie (PB C 324 van 24.12.1990, blz. 238, rapporteur: David Martin, A3-0281/1990).

Resolutie van 17 mei 1995 over de werking van het Verdrag betreffende de Europese Unie in het vooruitzicht van de Intergouvernementele Conferentie van 1996 - Verwezenlijking en ontwikkeling van de Unie (PB C 151 van 19.6.1995, blz. 56, rapporteurs: Jean-Louis Bourlanges en David Martin, A4-0102/1995).

Resolutie van 13 maart 1996 houdende (i) advies van het Europees Parlement inzake de bijeenroeping van de Intergouvernementele Conferentie en (ii) de evaluatie van de werkzaamheden van de Reflectiegroep en vaststelling van de beleidsprioriteiten van het Europees Parlement met het oog op de Intergouvernementele Conferentie (PB C 96 van 1.4.1996, blz. 77, rapporteurs: Raymonde Dury en Hanja Maij-Weggen, A4-0068/1996).

Resolutie van 18 november 1999 over de voorbereiding van de herziening van de Verdragen en de volgende Intergouvernementele Conferentie (PB C 189 van 7.7.2000, blz. 222, rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos en Jo Leinen, A5-0058/1999).

Resolutie van 3 februari 2000 over de bijeenroeping van de Intergouvernementele Conferentie (PB C 309 van 27.10.2000, blz. 85, rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos en Jo Leinen, A5-0018/2000).

Resolutie van 16 maart 2000 over de opstelling van een handvest van de grondrechten van de Europese Unie (PB C 377 van 29.12.2000, blz. 329, rapporteurs: Andrew Duff en Johannes Voggenhuber, A5-0064/2000).

Resolutie van 13 april 2000 van het Europees Parlement met zijn voorstellen voor de Intergouvernementele Conferentie (PB C 40 van 7.2.2001, blz. 409, rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos en Jo Leinen, A5-0086/2000).

¹ Resolutie van 16 januari 1986 over het standpunt van het Europees Parlement inzake de Europese Akte die op 16 en 17 december 1985 door de Intergouvernementele Conferentie is goedgekeurd (PB C 36 van 17.2.1986, blz. 144, rapporteur: Altiero Spinelli, A2-0199/1985).

Resolutie van 11 december 1986 over de Europese Akte (PB C 7 van 12.1.1987, blz. 105, rapporteur: Luis Planas Puchades, A2-0169/1986).

Resolutie van 7 april 1992 over de resultaten van de intergouvernementele conferenties (PB C 125 van 18.5.1992, blz. 81, rapporteurs: David Martin en Fernand Herman, A3-0123/1992).

Resolutie van 19 november 1997 over het Verdrag van Amsterdam (PB C 371 van 8.12.1997, blz. 99, rapporteurs: Iñigo Méndez de Vigo en Dimitris Tsatsos, A4-0347/1997).

Resolutie van 31 mei 2001 over het Verdrag van Nice en de toekomst van de Europese Unie (PB C 47 E van 21.2.2002, blz. 108, rapporteurs: Iñigo Méndez de Vigo en António José Seguro, A5-0168/2001).

² Resolutie van 29 november 2001 over de grondwettelijke procedure en de toekomst van de Unie (PB C 153 E van 27.6.2002, blz. 310, rapporteurs: Jo Leinen en Iñigo Méndez de Vigo, A5-0368/2001).

Resolutie van 24 september 2003 over het ontwerpverdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en houdende advies van het Europees Parlement inzake de bijeenroeping van de Intergouvernementele Conferentie (PB C 77 E van 26.3.2004, blz. 255, rapporteurs: José María Gil-Robles Gil-Delgado en Dimitris Tsatsos, A5-0299/2003).

uitgebracht door het Comité van de regio's¹ op 17 november 2004 en het Europees Economisch en Sociaal Comité² op 28 oktober 2004³,

- gezien de standpunten die tijdens een openbare hoorzitting op 25 november 2004 naar voren zijn gebracht door de vertegenwoordigers van regionale verenigingen, sociale partners en fora van het maatschappelijk middenveld,
- gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie internationale handel, de Begrotingscommissie, de Commissie begrotingscontrole, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie regionale ontwikkeling, de Commissie landbouw, de Commissie visserij, de Commissie juridische zaken, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie verzoekschriften (A6-0070/2004),

Overwegende hetgeen volgt:

- A. De Europese Unie heeft in de loop van haar geschiedenis een aanzienlijke rol gespeeld bij het creëren van een steeds groter wordende ruimte van vrede en welvaart, democratie en vrijheid, rechtvaardigheid en veiligheid,
- B. De Grondwet consolideert deze verworvenheden en houdt vernieuwingen in die van fundamenteel belang zijn voor de instandhouding en ontwikkeling van het vermogen van de Unie met vijftientig en mogelijk meer leden om intern en extern doeltreffend op te treden,
- C. De inspanningen van het Europees Parlement, vanaf zijn eerste rechtstreekse verkiezing, om een Grondwet tot stand te brengen, zijn beloond met het welslagen van de Conventie die het ontwerp heeft opgesteld via een democratische, representatieve en transparante methode die zijn doeltreffendheid volledig heeft bewezen en rekening heeft gehouden met de bijdragen van de Europese burgers, hetgeen heeft geresulteerd in een consensus die de Intergouvernementele Conferentie grotendeels onverlet heeft gelaten,
- D. Als compromis dat voor alle lidstaten aanvaardbaar moest zijn, zijn uit de Grondwet onvermijdelijkerwijs enkele voorstellen weggelaten, met name van het Europees Parlement en van de Conventie, die in de ogen van hun indieners de Unie verdere verbeteringen zouden hebben gebracht, waarvan vele in de toekomst mogelijk blijven,
- E. De instemming van alle nationale regeringen in de Europese Unie met de Grondwet maakt duidelijk dat de gekozen regeringen van de lidstaten alle van mening zijn dat dit compromis de basis is waarop zij in de toekomst willen samenwerken, hetgeen van alle regeringen maximale politieke betrokkenheid vereist om de grondwet vóór 1 november 2006 te ratificeren,

---

¹ CdR 354/2003 def. nog niet in het PB bekendgemaakt.

² CESE 1416/2004, nog niet in het PB bekendgemaakt.

³ Punten 8.2 en 8.3, P6_PV(2004)09-14.

- F. In openbare debatten is er enige kritiek op de Grondwet uitgeoefend die niet aansluit bij de werkelijke inhoud en de juridische gevolgen van de grondwetsartikelen, omdat de Grondwet niet zal leiden tot het ontstaan van een gecentraliseerde "superstaat", de sociale dimensie van de Unie niet zal verzwakken maar eerder zal versterken, en de historische en geestelijke wortels van Europa niet veronachtzaamt, aangezien erin wordt verwezen naar het culturele, religieuze en humanistische erfgoed,
1. komt tot de conclusie dat de Grondwet algemeen bezien een goed compromis en een enorme verbetering van de bestaande Verdragen is, die na inwerkingtreding zichtbare voordelen zal opleveren voor de burgers (en het Europees Parlement en de nationale parlementen als democratische vertegenwoordiging van de burgers), voor de lidstaten (inclusief hun regio's en plaatselijke overheden), alsmede voor het doelmatig functioneren van de instellingen van de Europese Unie, en dus voor de Unie in haar geheel;

Meer duidelijkheid over de aard en doelstellingen van de Unie

2. is ingenomen met het feit dat de Grondwet de burgers meer duidelijkheid verschaft over de aard en doelstellingen van de Unie en over de betrekkingen tussen de Unie en de lidstaten, met name om de volgende redenen:
- (a) het ingewikkelde pakket Europese Verdragen wordt vervangen door één enkel document dat leesbaarder is en waarin de doelstellingen van de Unie, haar bevoegdheden en de beperkingen van deze bevoegdheden, haar beleidsinstrumenten en haar instellingen zijn uiteengezet;
  - (b) de tweeledige legitimiteit van de Unie wordt bekrachtigd en er wordt verduidelijkt dat de Unie een unie van staten en van burgers is;
  - (c) het geheel van waarden dat alle lidstaten gemeen hebben en waarop de Unie is gegrondvest en dat een sterke band schept tussen de burgers van de Unie wordt duidelijk omschreven en uitgebreid;
  - (d) de doelstellingen van de Unie, alsook de beginselen die ten grondslag liggen aan haar optreden en haar betrekkingen met de lidstaten worden duidelijk omschreven en beter gedefinieerd;
  - (e) de economische, sociale en territoriale samenhang wordt nogmaals als doelstelling van de Unie bekrachtigd;
  - (f) er zijn nieuwe, algemeen geldende bepalingen betreffende een hoog niveau van werkgelegenheid, bevordering van gelijkheid van vrouwen en mannen, bestrijding van iedere vorm van discriminatie, bestrijding van sociale uitsluiting en bevordering van sociale rechtvaardigheid, sociale bescherming, een hoog niveau van onderwijs, opleiding en gezondheidszorg, consumentenbescherming, bevordering van duurzame ontwikkeling en inachtneming van diensten van algemeen belang;
  - (g) er wordt een eind gemaakt aan de verwarring tussen "Europese Gemeenschap" en "Europese Unie", omdat de Europese Unie één enkele juridische eenheid en structuur gaat vormen;
  - (h) de Europese wetgevingshandelingen worden vereenvoudigd en de terminologie ervan wordt verduidelijkt, omdat er begrijpelijker termen worden gebezigd: "Europese

wetten" en "Europese kaderwetten" vervangen de huidige zeer talrijke vormen van rechtshandelingen (richtlijnen, verordeningen, besluiten, kaderbesluiten enz.);

- (i) de Grondwet biedt de waarborg dat de Europese Unie nooit een gecentraliseerde, almachtige "superstaat" zal worden, en wel dank zij:
  - de sterke nadruk op decentralisering die inherent is aan "eenheid in verscheidenheid",
  - de verplichting tot eerbiediging van de "nationale identiteit [van de lidstaten], die besloten ligt in hun politieke en constitutionele basisstructuren, waaronder die voor regionaal en lokaal zelfbestuur",
  - de beginselen van bevoegdheidstoebedeling (inhoudende dat de Unie alleen die bevoegdheden heeft die de lidstaten haar toebedelen), subsidiariteit en evenredigheid,
  - de betrokkenheid van de lidstaten zelf bij het besluitvormingsproces in de Unie en bij de goedkeuring van veranderingen daarin,
- (j) de opname van de symbolen van de Unie in de Grondwet, waardoor de instellingen van de Unie en hun optreden sterker onder de aandacht worden gebracht,
- (k) een solidariteitsclausule tussen de lidstaten, die de burgers vooruitzicht biedt op steun uit alle delen van de Unie in het geval van een terreuraanslag, een natuurramp of een ramp veroorzaakt door menselijk optreden;

Grotere efficiency en een sterkere rol in de wereld

- 3. verwelkomt het feit dat de instellingen van de Unie na de inwerkingtreding van de Grondwet hun taken doeltreffender zullen kunnen uitvoeren, met name om de volgende redenen:
  - (a) het aantal onderwerpen waarover de regeringen in het kader van de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen in plaats van met eenparigheid van stemmen zullen besluiten, is aanzienlijk uitgebreid, hetgeen absoluut noodzakelijk is om de Unie van vijftientig lidstaten in staat te stellen te functioneren zonder door veto's geblokkeerd te worden;
  - (b) de Europese Raad krijgt een tweeënhalfjarig voorzitterschap in plaats van het zesmaandelijks voorzitterschap bij toerbeurt;
  - (c) het aantal Commissieleden zal met ingang van 2014 worden verminderd, waarbij de lidstaten op voet van gelijkheid rouleren;
  - (d) de zichtbaarheid van de Unie en haar rol als speler op het wereldtoneel zal aanzienlijk worden versterkt:
    - de functie van Hoge Vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie en de functie van commissaris voor externe betrekkingen - die tot overlapping en verwarring leiden - zullen worden samengesmolten tot één enkele minister van Buitenlandse Zaken van de Unie, die vice-voorzitter van de Commissie wordt en de vergaderingen van de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken zal voorzitten en namens de Unie zal

spreken over onderwerpen waarover de Unie een gemeenschappelijk standpunt heeft;

- er komt één Europese buitenlandse dienst die zo dicht mogelijk bij de Commissie moet staan en dient uit te monden in versteviging van de communautaire dimensie van Europa;
  - de toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de Unie, voorheen toebedeeld aan de Europese Gemeenschap, zal haar vermogen om op te treden in het kader van internationale betrekkingen en om partij te zijn bij internationale overeenkomsten versterken;
  - het vermogen van de Unie om gemeenschappelijke structuren op het gebied van het veiligheids- en defensiebeleid op te zetten zal met de nodige flexibiliteit worden versterkt om in te spelen op de uiteenlopende aanpak van de lidstaten in dergelijke aangelegenheden;
- (e) het aantal wetgevingsinstrumenten van de Europese Unie en de procedures voor de goedkeuring van wetgeving zullen worden verminderd; het onderscheid tussen wetgevende en uitvoerende instrumenten wordt duidelijker;
- (f) voor het optreden op het gebied van justitie en binnenlandse zaken zijn efficiëntere procedures voorzien, hetgeen concrete vorderingen in het vooruitzicht stelt met betrekking tot vraagstukken inzake justitie, veiligheid en immigratie;
- (g) voor een aantal andere zaken zal het gemakkelijker worden om de succesvolle communautaire methode toe te passen, zodra daartoe de politieke wil aanwezig is;
- (h) er zal meer ruimte zijn voor flexibele regelingen wanneer niet alle lidstaten bereid of in staat zijn om met bepaalde beleidsmaatregelen tegelijkertijd voortgang te maken;

Meer democratische rekenschap

4. is verheugd over het feit dat de burgers een grotere controle zullen hebben over het optreden van de Europese Unie omdat er meer democratische rekenschap moet worden afgelegd, met name dank zij de volgende verbeteringen:
- (a) de aanneming van alle EU-wetgeving zal afhankelijk worden gesteld van een onderzoek vooraf door de nationale parlementen en, een paar uitzonderingen daargelaten, van de tweevoudige goedkeuring door zowel de nationale regeringen (in het kader van de Raad) als het rechtstreeks gekozen Europees Parlement; deze mate van parlementaire controle bestaat in geen enkele andere supranationale of internationale structuur,
  - (b) de nationale parlementen zullen alle voorstellen van de Europese Unie tijdig genoeg ontvangen om deze met hun ministers te kunnen bespreken voordat de Raad een standpunt bepaalt, en zij krijgen ook het recht om bezwaar aan te tekenen tegen wetsontwerpen indien zij van mening zijn dat deze niet onder de bevoegdheid van de Europese Unie vallen,
  - (c) het Europees Parlement zal in de regel op voet van gelijkheid met de Raad beslissen over de EU-wetgeving,

- (d) de voorzitter van de Commissie zal door het Europees Parlement worden gekozen, waardoor een verband wordt gelegd met de resultaten van de Europese verkiezingen;
- (e) de minister van Buitenlandse Zaken van de Unie, die door de Europese Raad wordt benoemd met instemming van de voorzitter van de Commissie, zal aan het Europees Parlement en de Europese Raad verantwoording afleggen;
- (f) een nieuwe begrotingsprocedure zal zonder uitzondering de goedkeuring van alle EU-uitgaven vereisen door zowel de Raad als het Europees Parlement, zodat alle uitgaven aan een volledige democratische controle zullen worden onderworpen,
- (g) de uitoefening van gedelegeerde wetgevingsbevoegdheden door de Commissie zal onderworpen worden aan een nieuw systeem van toezicht door het Europees Parlement en de Raad, waardoor elk van beide instellingen besluiten van de Commissie kunnen tegenhouden wanneer zij het er niet mee eens zijn;
- (h) de agentschappen, met name Europol, zullen aan een grotere parlementaire controle worden onderworpen;
- (i) de Raad zal in het openbaar vergaderen wanneer er over EU-wetgeving beraadslaagd en gestemd wordt,
- (j) de rol van het Comité van de regio's wordt versterkt;
- (k) ook het Europees Parlement krijgt, wat de toekomstige wijzigingen van de Grondwet betreft, de bevoegdheid voorstellen in te dienen en elk wijzigingsvoorstel moet aan een Conventie worden voorgelegd, tenzij het Parlement zulks niet nodig acht;

Meer burgerrechten

5. juicht toe dat de rechten van de burgers versterkt zullen worden dank zij de volgende verbeteringen:
  - (a) opname van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in deel II van de Grondwet, hetgeen inhoudt dat alle bepalingen van de EU-wetgeving en alle maatregelen die door de EU-instellingen worden genomen of die gebaseerd zijn op de EU-wetgeving, moeten stroken met deze normen;
  - (b) de Europese Unie zal toetreden tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, zodat de Unie aan dezelfde externe controle zal worden onderworpen als de lidstaten,
  - (c) nieuwe bepalingen zullen de participatie van burgers, sociale partners, representatieve organisaties en het maatschappelijk middenveld in de besluitvorming van de Unie bevorderen,
  - (d) de invoering van een Europees burgerinitiatief, dat de burgers in staat stelt voorstellen in te dienen wanneer zij van mening zijn dat voor de uitvoering van de Grondwet een rechtsbesluit van de Unie vereist is,

- (e) de toegang van individuele personen tot de rechter in het kader van het recht van de Europese Unie wordt verruimd;

Conclusies

6. onderschrijft het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet en steunt de ratificatie ervan van ganser harte;
7. is van oordeel dat deze Grondwet voor de toekomstige ontwikkeling van de Europese Unie een stabiel en duurzaam kader zal vormen dat verdere toetredingen mogelijk maakt en tegelijkertijd procedures bevat voor een herziening, indien noodzakelijk;
8. geeft zijn vaste wil te kennen gebruik te zullen maken van het door de Grondwet aan het Parlement toegekende nieuwe initiatiefrecht om er verbeteringen in aan te brengen;
9. hoopt dat alle lidstaten van de Europese Unie dit verdrag medio 2006 geratificeerd zullen hebben;
10. verlangt nogmaals dat al het mogelijke wordt gedaan om de Europese burgers duidelijk en objectief te informeren over de inhoud van de Grondwet; verzoekt de Europese instellingen en de lidstaten derhalve om bij de verspreiding van de tekst van de Grondwet onder de burgers (in een volledige of beknopte versie) een duidelijk onderscheid te maken tussen de reeds van toepassing zijnde bepalingen van de bestaande Verdragen en de nieuwe bepalingen die de Grondwet invoert, zowel ter informatie van het publiek als ter oriëntering van het debat; verzoekt hen tevens rekening te houden met de rol van de organisaties uit het maatschappelijk middenveld bij de debatten over de ratificatie en te voorzien in voldoende steun om deze organisaties in staat te stellen overal in de EU hun achterban bij deze debatten te betrekken opdat de burgers actief zouden kunnen deelnemen aan de discussies over de ratificatie;

◦
◦   ◦
11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en het verslag van de Commissie constitutionele zaken te doen toekomen aan de nationale parlementen van de lidstaten, de Raad en de Commissie, alsmede aan de voormalige leden van de Conventie over de toekomst van Europa, en om ervoor te zorgen dat de diensten van het Europees Parlement, met inbegrip van zijn voorlichtingsbureaus, uitgebreide informatie verschaffen over de Grondwet en het standpunt van het Europees Parlement terzake.